

## **TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12. SINIF ÇALIŞMA SORULARI**

**Soru 1: Nutuk adlı eseri kim yazmıştır?**

**Cevap 1: Nutuk adlı eseri Mustafa Kemal ATATÜRK yazmıştır.**

**Soru 2:Söylev (nutuk) türünde hangi anlatım türleri ve düşünceyi geliştirme yollarına başvurulur?**

**Cevap 2: Söylev türünde insanları ikna etmek temel amaçlardan biri olduğu için açıklama, örnekleme, tartışma, öyküleme, benzetme, tanık gösterme, tanımlama, kanıtlama gibi anlatım türleri ve düşünceyi geliştirme yollarına sıklıkla başvurulur.**

**Soru 3:Topluluk karşısında konuşma ilkelerine ve güzel söz söyleme sanatının inceliklerini yerine getirerek konuşan kişiye ne denir?**

**Cevap 3: Topluluk önünde konuşan kişiye hatip denir.**

**Soru 4:Türk edebiyatının yazılı ilk söylev örneği hangisidir?**

**Türkçenin ilk yazılı metinleri olan *Köktürk Yazıtları* Türk edebiyatının ilk söylev örneğidir.**

**Soru 5: Türk adının geçtiği ilk yazılı metin hangisidir?**

**Cevap 5: Köktürk Yazıtları, Türk adının geçtiği ilk yazılı metinlerdir.**

**Soru 6: Köktürk Yazıtları kimler adına dikilmiştir?**

**Cevap 6: Köktürk Yazıtları Tonyukuk, Bilge Kağan ve Kül Tiğin adına dikilmiştir.**

**Soru 7: Atatürk 10.Yıl Nutku’nu ne zaman okumuştur?**

**Cevap 7: Atatürk 10.Yıl Nutku’nu 29 Ekim 1933’te okumuştur.**

Çiçek Türk yaşamının da içine sokulmuştur. Hele İstanbul, iyisinden çiçek ve ağaç vurgudur. XVII. yüzyılın ilk yıllarında İstanbul’a gelen Polonyalı Simeon, İstanbul’daki her bahçenin bir selvilik olduğunu söyler. Fransız gezginlerinden Jean Thévenot da ondan 60 yıl sonra bütün Boğaz’ın bahçelerle dolu olduğunu görecektir. Bayram yerlerinde kurulan salıncaklar bile çiçek ve ağaç dallarıyla süslüdür.

I. Aldülhamit çağında -1786 yılında- İstanbul’un altını üstüne getiren Lady Graven ise Kağıthane’de karşılaştığı dev boyulu çınarlar karşısında şaşırıp kalır. Lady Graven, Kaptan Paşanın Rumeli’deki bahçesinin büyüklüğü ile de çarpılmıştır. Konukların bahçeyi gezmekle bitirmediklerini söyler.

O çağlarda İstanbul’un dört bir bucağında padişahlara özgü bahçeler de pek çoktur. Topkapı Sarayı’ndaki Has Bahçe’yi saymayacak olursak, Haliç’te Tersane Bahçesi, Karaağaç Bahçesi vardır. Hasköy’e yakın olan Tersane Bahçesi’ne Fatih Sultan Mehmet çağında, satranç düzeni, on iki bin selvi dikilmiştir. Evliya Çelebi’nin demesine göre kokuları insanın dimağını kokulandırır.

**Soru 8: Yukarıdaki metnin konusu nedir?**

Cevap 8: Yukarıdaki metnin konusu Türklerin çiçeğe olan tutkusu ve İstanbul sarayları ile bahçelerindeki çiçekleri gören yabancıların hayranlığıdır.

**Soru 9: Yukarıdaki metne göre Osmanlı'da hangi çiçek bahçeleri kurulmuştur?**

Cevap 9: Osmanlı Dönemi'nde Topkapı Sarayı'nda Has Bahçe, Haliç'te Tersane Bahçesi ve Karaağaç Bahçesi kurulmuştur.

**Soru 10: Olay hikayelerini oluşturan unsurlar nelerdir? Yazınız.**

Cevap 10 : Olay , Kişiler, Yer, Zaman .

**Soru 11: 1960 sonrası toplumcu gerçekçi hikâyeciler hangi konularda hikâye yazmışlardır?**

Cevap 11:1960 sonrası toplumcu gerçekçi eğilimleri yansıtan hikâyeler; **memurlar, işçiler, gecekonduya yaşayan insanlar, köyden kente göçenler, yurt dışına çalışmaya giden gurbetçiler ve kadınların yaşadığı sosyal ve siyasal sorunları** konu edinir

### **KARA TOPRAK**

Dost dost diye nicesine sarıldım

Benim sâdık yârim kara topraktır

Beyhude dolandım boşa yoruldum

Benim sâdık yârim kara topraktır

**Soru 12: Yukarıda yer alan Kara Toprak adlı şiirin hece ölçüsünü bularak yazınız.**

Cevap 12: **Kara Toprak adlı şiir 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.**

**Soru 13:** 1894-1973 yılları arasında yaşamış, şiirlerinde doğa, toprak, memleket, birlik ve beraberlik, halk evleri, köy enstitüleri, Atatürk ve Cumhuriyet, eşi ve çocuklarına olan sevgisi, vatan, ayrılık, gurbet gibi tema ve konularına yer veren halk ozanın en önemli eserleri arasında Kara Toprak, Uzun İnce Bir Yoldayım, Güzelliğin On Par' Etmez yer almaktadır.

**Metinde anlatılan şairimizin adı nedir?**

Cevap 13: **Metinde anlatılan şairimiz Aşık Veysel ŞATIROĞLU'dur**

**Soru 14: Cumhuriyet Dönemi Halk Şiirinin temsilcilerinden iki tanesinin adını yazınız.**

Cevap 14:

Aşık Veysel Şatıroğlu

Aşık Feymani

Şeref Taşlıova

Yaşar Reyhanî

Abdurrahim Karakoç

Aşık Mahzuni Şerif

Aşık Dâimi

Murat Çobanoğlu

Neşet Ertaş

Davut Sulari

**Soru 15: Türkiye dışındaki bağımsız Türk devletlerinin isimlerini yazınız.**

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti  
Azerbaycan Cumhuriyeti  
Kazakistan  
Kırgızistan  
Türkmenistan  
Özbekistan

**Soru 16:** Aşağıdaki konuşmada parantez ( ) içindeki boşluklara hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

— Bu sepetlerde ne var ağalar ( )

( ) Kayısı... Bizim oranın yemişi güzel olur da ( )

— Peki ( ) bunları Ereğli’de satamaz mıydınız ki bu kadar yolu göze aldınız( )

— Ereğli’de ne para edecek ki?

**Cevap 16:** ( ? ), (-) , (...), (,) (.)

"Saygıdeğer Hanımlar, Efendiler,

Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara özellikle varlığı ile, hakkı ile, birliği ile taarruz eden genel olarak yabancı unsurlarla mücadele gereğini ve millî düşünceleri boğmaya çalışan her karşı fikre şiddetle ve özveri ile savunmanın gereği öğretilmelidir. Yeni neslin bütün ruhî güçlerine bu özellikler ve yeteneğin verilmesi önemlidir. Devamlı ve müthiş bir savaş şeklinde beliren milletlerin hayat felsefesi, bağımsız ve mutlu kalmak isteyen her millet için bu olgun özellikler şiddetle istenmektedir.

Büyük tehlikeler karşısında uyanan milletlerin ne kadar kararlı oldukları tarihçe ispat edilmiştir. Silâhıyla olduğu gibi beyniyle de mücadele etmek zorunda olan milletimizin, birincisinde gösterdiği gücü ikincisinde de göstereceğine asla şüphem yoktur. Milletimizin temiz karakteri yetenek ile doludur. Ancak bu doğal yeteneği ortaya çıkarabilecek yöntemlerle donatılmış vatandaşlar gereklidir. Bu görev de sizlere düşüyor. Millî hükûmetimizin ciddiyet ve içtenlikle istediği derecede Türkiye kadın ve erkek öğretmenlerinin hayat ve refahını henüz sağlayamamakta olduğunu biliyorum; fakat milletimizi yetiştirmek gibi kutsal bir görevi üzerine alan yüce heyetinizin bugünün durumunu dikkate alacağından ve her zorluğu yenerek bu yolda gayet sabırla yürüyeceğinden şüphem yoktur. Göreviniz çok önemli ve hayatidir. Bunda başarılı olmanızı Yüce Allah’tan dilerim. “

**Mustafa Kemal**

**Soru 17.** Mustafa Kemal, çocuklarımızı ve gençlerimizi yetiştirirken nelere dikkat edilmesini istemektedir?

**Cevap 17:** Mustafa Kemal, çocuklarımızı ve gençlerimizi yetiştirirken kendi varlıklarına, haklarına ve birliklerine saldıran yabancılarla mücadele edilmesini istemektedir.

**Soru 18. Mustafa Kemal, bu konuşmayı hangi meslek grubuna yapmıştır?**

**Cevap 18: Mustafa Kemal, bu konuşmayı öğretmenlere karşı yapmıştır.**

## GÜLYÜZLÜM

...

Ertesi gün Beşiktaş'a Gülseren'e gitmişlerdi. Gülseren öylesine incelmış ve solmuştu ki, neredeyse tanımayacaklardı. Sobayı yakıyormuş. Elleri kömür karası. Aydınlanıverdi gözleri.

“Zeynep abla... Ayşenaz... Ben de sizi aklımdan geçiriyordum. Meğer ne vefasızmışlar diyordum. Ama şimdi geri aldım dediklerimi. Sen büyüğümüzün ne de olsa. Yerini yurdunu bildirmedi ki... Yoksa arardım elbet. Vallahi her an aklımdaydınız. Geçin geçin şöyle.”

Duvarlar islenmiş, bir şeyler eksilmişti evden. Galiba Gülseren'e ninelerinden kalan o güzelim sedef işli sehpa ve oymalı konsol da yok oluvermiş. Ama lamba duruyor. Gülseren biraz dağınıkça görünen ortalığı el çabukluğuyla toplamaya çalıştı. Bir dikiş bohçasına, kesilmiş kumaş parçalarını, iğne kutusunu, metre ve makasını koydu. Bohçayı, çarçabuk gözden uzaklaştırdı. Zeynep,

“Bırak şimdi ortalığı toplamayı. Biz yabancı mıyız? dedi.

...

“Gel şuraya otur,” dedi kadın.

Divanın bir ucunu gösterdi.

“Biz fazla durmayacağız. Yolumuz da uzun, ta Yeniköy.”

“Aşk olsun abla! Ateş almaya mı geldiniz? İsmail çok darılacak. Kahveleri pişireyim de şimdi geliyorum. Ama yemek yemeden bırakmam sizi. Hem İsmail kalmadığınızı öğrenirse üzülür vallahi. Bir telefon edeyim ben...”

“Yakın bir yerde mi? Satıcılık yapmıyor muydu? Nerden bulacaksın şimdi?”

“O işi bıraktı.”

“Ya...”

Gülseren, kadının yüzündeki hayal kırıklığını hemen seçerek,

“Aman canım, kolay bir iş miydi? dedi. “Kimisi taksitini ödemez, kimisi kapıyı açmaz...”

Uğraş dur. Ben şu kahveleri pişireyim.”

Ah Gülseren... Yine yere göğe koyamıyor onu. Bunca eziyete, sıkıntıya karşılık.

...

Belli ki dikiş dikmeye başlamış. Ama Zeynep sormadı bunu. İsmail bir lokantada çalışıyormuş. Şimdilikmiş bu işi de. Bir iki yazıhane işi varmış ama maaşı yeterli değilmiş.

“Eee? Siz anlatın bakalım.”

...

Zeynep paraca bir sıkıntıları olup olmadığını sordu. Bir ara epeyce bunalmışlar. İsmail evden gözüne kestirdiğini götürüp satmış. Önce arka odanın halısını, sonra o güzelim konsolu, sedef işli sehpayı... Gülseren, en çok konsolla sehpanın satılmasına üzülmüş.

“Ben uyurken götürmüş ablacığım. Bizimkilerden yadığardı. Bir yakınımı kaybetmiş gibi oldum. Üstelik ucuza da satmış. Aklıma geldikçe içim yanıyor.”

Sevinç ÇOKUM-

Gülyüzlüm

**(19-22. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.)**

Soru 19: Yukarıdaki metnin konusu nedir?

**Cevap 19: Metinde köyden kente göç etmiş bir ailenin hayata tutunma çabası ve geçim mücadelesi anlatılmıştır.**

Soru 20: Yukarıdaki metinde yer alan olay nerede geçmektedir?

**Cevap 20:Metindeki olay Beşiktaş'ta bir evde geçmektedir.**

Soru 21:Yukarıdaki metinde yer alan olay kimlerin başından geçmektedir?

**Cevap 21:Metindeki olay Zeynep, Ayşenaz, Gülseren ve İsmail'in başından geçmektedir.**

Soru 22: Köyden şehre taşınan Gülseren ve İsmail ne tür sıkıntılarla karşılaşılıyorlar? Bunu nereden anlamaktasınız?

**Cevap 22: Köyden kente göç eden Gülseren ve İsmail barınma ve ekonomik sıkıntı içindeler. Bunu evlerinin anlatıldığı bölümden, ev eşyalarını satmalarından, Gülseren'in evde dikiş işi yapmasından ve İsmail'in sık sık iş değiştirmesinden anlıyoruz.**

**Soru 23:** Dinleme sınavında öğrencilere bir metin okunur. Metinle ilgili sorular yazılı olarak verilir. Öğrenciler dinledikleri metinlere göre soruların cevaplarını yazılı olarak verirler.

**Soru 24:**Konuşma sınavında her öğrenci bireysel olarak konuşma sınavına alınır. Sınav komisyonu tarafından verilen konu üzerinde kısa konuşma yaparlar. Konuşma sınavında öğrencinin konuya hakimiyeti, vurgu ve tonlaması jest ve mimikleri ile ikna kabiliyeti vb . durumları dikkate alınarak puanlama yapılır.